

کتابخانه محله؛ امامزاده حسن

زهرا آزاد - گلاره مرادی

بازار همشهری تهران

پدیدآورندگان: زهرا آزاد، گلاره مرادی
سفارش دهنده: سازمان نوسازی شهر تهران،
معاونت برنامه ریزی و توسعه شهری، اداره پژوهش
ناظران: مریم احمدی، مونا محمدزاده
ویراستار: مونا محمدزاده
طراح جلد: خسرو اشتری
صفحه آرایی: حمیدرضا یزدان فرحی
بنفشه علی عباسی
طراح گرافیک: مهدی لشگری
همکاران سازمان: علی خانی، صفیه طیبی

چاپ اول: زمستان ۱۴۰۰
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
قیمت: ۵۵۰/۰۰۰ ریال
چاپ و صحافی: همشهری

سرشناسه	آزاد، زهرا، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	کتاب محله: امامزاده حسن / پدیدآورندگان: زهرا آزاد، گلاره مرادی؛ سفارش دهنده: سازمان نوسازی شهر تهران، معاونت برنامه ریزی و توسعه شهری، اداره پژوهش؛ ویراستار: مونا محمدزاده.
مشخصات نشر	تهران: همشهری، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۲۵-۴ - ۹۷۸-۹۶۴-۲۳-۱
شابک	کتابنامه: ص ۴ - ۱۴۲
یادداشت	محله‌ها - ایران - تهران
موضوع	Neighborhoods -- Iran -- Tehran امامزاده حسن (محله) Hamanzadeh Hasan (Tehran, Iran)
موضوع	مرادی، گلاره محمدزاده، مونا، ۱۳۵۹ - ویراستار
شناسه افزوده	DSR۲۰۷۹
شناسه افزوده	۹۵۵/۱۲۲
رده بندی کنگره	۸۷۵۱۰۸۴
رده بندی دیویی	
شماره کتابشناسی ملی	

مسئول فروش: حمیدرضا یزدان فرحی

تلفن: ۲۳۰۲۳۲۷۳

فروش اینترنتی:
www.hamshahrimarket.com

تلفن: ۲۳۰۲۳۲۷۳

روایات چاپی
تسلسل همشهری

hamshahripub
hamshahripub@gmail.com

نشانی: تهران، خیابان ولی عصر (عج)، نرسیده به
پارکوی، کوچه ی تورج، شماره ی ۱۴، طبقه ی دوم غربی
تلفن: ۲۳۰۲۳۲۷۳، دورنگار: ۲۳۰۲۳۲۹۸

نشر همشهری

محلّه به عنوان کوچک‌ترین سطح نظام برنامه‌ریزی و مدیریت شهرها، نقشی اساسی و بنیادین در فرایند توسعه پایدار شهری را دارا است. این حوزه‌های فضایی در حقیقت بلوک‌های سازنده سیستم و ساختار فضایی شهر هستند. مقوله هویت و نداشتن تعلق مکانی یکی از مهم‌ترین مسایل و چالش‌های شهر، معماری و شهرسازی معاصر ایران به‌شمار می‌آید. شکل‌گیری نهادهای اجتماعی، اعتلای ارزش‌های فرهنگی، گسترش و تحکیم روابط و مناسبات اجتماعی و پاسداری از ارزش‌های انسانی و هویت‌های محلی و ملی است که به یک مکان معنا می‌بخشد و آن را تبدیل به محلّه و شهر می‌کند. ثبت خاطرات، روایات و بازنمایی اندرونی‌های محلّه‌های کهن از جمله محلات شهر تهران، می‌تواند سبب بازیابی و بازشناسی بخشی از هویت محلّه شود.

سازمان شهرسازی شهر تهران در استای مأموریت‌های خود و با اتخاذ رویکرد توسعه محلّه‌ای در شهرسازی بافت فرسوده و ناکارآمد شهر تهران به عنوان رهیافتی کل‌نگرو جامع و هم‌چنین با تأکید بر حفظ و احیای روابط و سرنوشت‌های اجتماعی محلات به عنوان نیروی پیشران فرایند شهرسازی، تهیه و تدوین مجموعه کتاب‌های محلّه را در دستور کار خود قرار داده است. مجموعه کتاب‌های محلّه به مثابه شناسنامه محلات، با هدف معرفی تاریخچه محلات، رویدادهای مهم و اشخاص تأثیرگذار یک محلّه و انعکاس بخشی از دارایی‌های اجتماعی آن است که به زبانی ساده، شیوا و قابل استفاده برای تمام شهروندان با همکاری دفاتر توسعه محلّه تدوین شده است. آنانی که بی‌واسطه با ساکنان محلات در ارتباط بوده و از پیشینه و تاریخ محلات، شرایط اقتصادی، اجتماعی و کالبدی آن‌ها آگاهی دارند، امید است این مجموعه بتواند با بهبود حس تعلق ساکنان و فراهم ساختن بستری و شرایط مشارکت هر چه بیشتر آنان، فرایند توسعه محلات را تسهیل کند.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از شرکت مهندسين مشاور سبزاندیش پایش و نویسندگان کتاب برای تلاش در تهیه و هم‌چنین از همکاران خود در اداره پژوهش، برای راهبری، ارزیابی و تنظیم این مجموعه تشکر و قدردانی کنم.

کاوه حاجی‌علی‌اکبری

مدیر عامل

فهرست

- ۹..... در مدح پرسه زدن
- ۱۵..... فصل اول: از روزگار رفته حکایت
- ۱۷..... از کجای محله شروع کنیم؟
- ۲۳..... کفش ها را درآورید و داخل شوید
- ۲۵..... یک قتل و یک امامزاده
- ۳۰..... سال های پیش از محله شدن
- ۳۶..... پس دروازه امامزاده حسن چه بود؟
- ۴۳..... فصل دوم: حکایت روزهایی که آسمان به زمین آمد
- ۴۶..... مرگی که باعث شکل گیری محله شد
- ۴۶..... راه آهنی که نیست اما هنوز از آن می گویند
- ۵۶..... کوچه مرگ، کوچه اشک فرح
- ۶۴..... فاجعه ی طبیعی تهران که امامزاده حسن را برباد برد
- ۷۳..... فصل سوم: تاریخ حاضران و غایبان محله
- ۷۶..... اول: جعفر جتنی، جرقه اول بازار
- ۸۲..... دوم: روی قبرها خاک می ریزند و مرکز خرید (پاساژ) سبز می شود
- ۸۹..... سوم: کوچه اربابی، قلعه اربابی، کاروان سرای اربابی
- ۹۲..... چهارم: درشکه خانه هایی که تکنولوژی تخریبشان کرد
- ۹۸..... پنجم: یخچال، آب فشاری، منبع آب و یخ
- ۹۹..... ششم: آب انبارهایی که تبدیل به لوله های آب شدند
- ۱۰۰..... هفتم: چهار لوله آب شرب می آورد
- ۱۰۱..... هشتم: استحمام در جوار حرم
- ۱۰۴..... نهم: ماجرای آمدن تلویزیون و قهوه خانه مش صادق

دهم: مدرسه‌ها ریشه دارند؟	۱۰۶
یازدهم: مساجدی که هنوز مانده‌اند، محله‌ای و فرامحله‌ای	۱۰۹
فصل چهارم: نام‌هایی که از یاد نمی‌روند	۱۱۵
امامزاده حسن با این نام‌ها محله شد	۱۱۷
شهدای محله	۱۲۲
ورزشکاران معروف محله	۱۳۱
چهره‌های مهم قرآنی و مذهبی محله	۱۴۰
هنرمند محله	۱۴۴
فصل پنجم: بازاری به اندازه یک خیابان به وسعت چندین محله	۱۴۷
چطور به بازار امامزاده حسن برسیم؟	۱۴۹
راسته امامزاده حسن مغازه‌های متنوعی دارد	۱۵۲
مراکز خرید کهنه و نوی راسته	۱۵۴
بازار امامزاده حسن چطور شکل گرفت؟	۱۵۸
فصل ششم: در باب روابط همسایگی	۱۶۱
محله‌ی شمالی، محله‌ی جنوبی	۱۶۳
قومیت امامزاده‌حسینی‌ها	۱۶۴
پاتوق‌های محله	۱۶۵
جریان زندگی در کوچه و خیابان	۱۷۲
مراسم مذهبی: قوت بخش روابط همسایگی	۱۷۷
فصل هفتم: کلام آخر: دیروز، امروز و فردای محله	۱۸۳
آن چه گذشت: توسعه‌های پیشین محله	۱۸۵
محله در روزهای کرونا	۱۹۵
روایای فردا: توسعه‌های پیش روی محله	۱۹۸